

РУСЬКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИИ

Найважнейши висти.

Английски краљ

Едуард VIII, преводя свой латни одмор на наших ядранских морю. Английци бара любя свойого краля, а и у наших далматинских вароших народ го сердечно привагус.

Жито годно буц драгше.

Суна у Америци ишо далий тирва. Кед о кратки час не спадне джидж препадне у Великих Державох скоро ишкна кукурица, а у Канади, две ше коситба почина а кошом августа, будве коситба слаба. Теди би ше на ишких ишкях цена жита дзвилла. Преполого тижня жито ше у Америци давагло за 10 динари по метеру. Найдрагше ше плаци жито у Америци по 230 Дин., а у Канади и Аржентини по 200 до 210 Дин. У Европи будас цена ишо лекши, бо крем Румынскей, Мадарскей, Немецкей, Польскей и Югославии уродазай бул скоро впадеи бара слаби. На Восточней Украйни горучава тиж вишцели кашини. Можеме ше сподивад, же ше чежке магериялне положена ту у нас поправи.

Уродзай жита 1935. и 1936. р.

Гавдовска статистика о уродзайо жита преполого и того року дава тоти числа:

Уродзай у жет.	1935. р.	1936. р.
Канада	214 милийони	125 милийони
Сив. Америка	152	125
Аржентина	43	24
Австралия	40	14
Европа	120	94
Други крај	17	20
Всего	586 милийони	402 милийони

З того видиме, же того року бул уродзай жита на 30% слабши.

У Испанији

революция ише не завершена, але влада стој бара слабо. Северне войско революционерох соединило ше з ложним и влада у Мадриду цалком окружена. Борба бара кирвава и лямилосердна.

Влада дала истрелиц двоих генералох, котри виступели проци комунистох, а на то революционаре прегнашели, же поштрелию ишких вароблених официрох, котри ше не одрехно влади. Вельо будас коштац испански народ вишцелободзене од коммунистичкей диктатури. Але хож по исец, же испански народ сам себе вельо вивовати, бо не подерал як треба християнски страпки и баржей верел цинанством и обещунком большевиких.

Радосни появи.

На том месце бул реферовани смутак появи а нашого животу. Не раз з больом у души чевали ми о аш, ял теря маме вельо того, чому ше можемо радонац, маме биланси роботах розличних, котрим ше можеме ценити. И так лам бус о дечому:

1. Видиме, же ше национална свадомоца розбузвала. Довали лам у культурним розвою до того ступня, же не можеме спокойно прияти свою обденаредне кено. Сингли лам у тим народ иши у других крайках, дас ше гом мушело позаньовац, чом ми примушени ствар свойого мена розчиствовац. Бо, як уж отам будо часто споминане, други народи ше старали ва други потреби свойо, а ми мушели доказовац, же наш народ иштуе-постој и же ми на иштваная пошче право. И у нас требадо вельо робота, док ше претолкошало, же мене Руснак само означуе ми и мене Украйвци, же ми синове другого по числу славянского народу, же лам дужки а оцовшину лам у несней земли. Народ слушал своїх вождох, котри му не могли жичиц ало, бо з тим ишчели и себе зло и були би виновати пред историко, бо би одевали народ по аши драгох.

2. Ровноправно ше у народзе, а особено междз младшима, дивело а жадане, да ше стару оцовшину ва ишточнейше униош. З вельким одушевляиом прияти робота младшей интелегенци, котра ше старала у том поладу робити. Виклади у читальнях, представи а концерти вше добре нацпелени. Организация хантаю, робота иде живо. Кунси Народни Дом, друкарня, прешарифовани новини а ешжик. А хто читал у Р. Н. мена розличних дарователюх муши препознац, же лам уж далеко, бара далеко пошши. Даровани ланша а январ вельо, а то найбидвейши далаю вецей и од диниц и сто динарох. Знак, же потреби просвитни по стали ая нас животни потреби дуж, „дасушпи хлѣб“... И межи наймашима рух. И воли маю свойо жаданя: сиу новини, або часопис на себе. Таки, як маю дзеци других народох, а котрима ше стикаю. Често чежко их привидиц, же ше муши ише дакус сдерпити. Чи не радосно то?

3. Рух межи нами ше остал межи нами. За нас ше терас вельо интересую у старим краю. Нет одрале ани едних обичнох, котри би ише о нас не писали. А ишкко сами похвали. Можеме буц горди, же ше о нас уж не дума ти о ишслабней сматраци. Нашо браца дос Горийци, а Галичина дослажо нам часто прияти а тим, же ше у велим до нас можу ушатрити, особливи у жертвености, котру о остатних часох укажуеме, кед ше робит у культурних стварох. Воли отамиле нам ая терас можу лам

морально помагати. Та придзе час, кед помоц будас и магериялна и кед наша радосц будас пошполна. А то будас теди, кед наша стара оцовшину будас ишчелободна, самостойна держаа. Дотла прейдзе не еден рок, але ми ше будеме старат да свою дужности на емиграци ая ишточнейше ваполниме: маме униошати каждого, а ним живме, з лану приличносту и терпимносту, маме себе и народок свойому адобувац приятельох, маме свою культуру пронаковати, дас ше лам може, маме достойно репрезентовати ланю, маме розвивати ишправни поштя о нас, котри пошали ишпрятелю межди другимя народима.

Можеме буц задоволены, же еден часц той работи уж окончена, а то, же лам междз собу велі ствари ушорели, же лам ше можно организировали, а тим, по непорозумени ширели, одручили од себе. (сс)

НАШО ВЕЛЬКИ ЛЮДЗЕ:

Маркиян Шашкевич (1811. — 1843.)

Каждого року зберие ше на Шалтискей Гори у Галичини числени мена нашого народу, же би одали чеша тому, котри пребудел Галичину, Маркиянов Шашкевичови. Того року було ишето на його памети 9. 7. мена.

Родзель ше Маркиян 1811 року, а умар 1843. Бул ашчайни парох на вшала. Умар од сухитох, котри достаа ише у младих роках. 1837 р. вадал у Пенци зборити ашених под названием „Русалка Двѣстроная“ (Двѣстер, главна риза у Галичини), котри у Львовѣ на могол пре пензуру австрийску впаде. Полиция сконфисковала а пошвейше тоту кнѣжку. Бул то перши важнейши твор на нашей бешеди у Галичини. З аш а а а другу литературу а просвитну роботу прешлавел же Маркиян Вен не ошмелел ашпровадити ая литературни аяк народну украинско-руську бешеду а лочаи борбу з москофи, а польскофильством. У тединих часох значело го буц революционером. Духовна Семинария буда заражена а польским духом, священники ашказовали по польски, кнѣжствениця не одковивовала у польскей култури, асли наша людзе були вешчи польски патриоти од самих Польши; ао вецей: наша участвовали и у борбох за ошлелободзене Польскей, котра теди уж буда ишчелободна. Ми були „мертви народ“, ая ше гварело теди.

Не могол то затрат Маркиян, котри ишлел, же ше други славянски народи почипаю будиц а старат за себе. Почал ишкати у бешеди, котру мерцели и Польши а Москва, ише ва а за бешеду не признавали, а котрей

це свого гальбелі. То значило побути ше трохи цалого думаня, яке пановало теди. Вступели прощ шого настоятеля у Семинаре, говариши му роботу о глави, сцели го вважати у каналі на селі Вар. Зворе, а и планейше щели йому и його прістїпам пред австрійську млау школицю. Іх ідеї вїдїти. Але шикки свлцення и свїтсий інтелигентї, котри ище не забули за свой народ и жем свою, подпарли роботу о. Маркіяна...

И так маме початок народного будавня у Галичині, котре повнїйше було повнїйше и повнїйше, дїк на кончу 1918 року не пришло до найвекшого студня. Теди ше народ и политично ошлєбодзел од цудзого панованя, так як ше культурно ошлєбодзел ва Маркіяна Шашикевича.

Духовна Семинарик у Львові може бун горди, же початок велького діла вишол баш а цей и зато го а найвекшим правом слави каждого року. Хор витомцох шол три роки тому цо Галичині и давал концерти на честь своего Пробудителя. Хго затрел, як панка обставини у народзе, яка його навпаниша интелїгенция мушел признати, же то вельке діло Маркіяново. Бо народ, котри мал бун „свой“ за цудзу жем, постал свой нац, постал свідоми як рятко котри другї у Европі.

И ми, чи дакому то мило, чи не мушаме припознац, же зме дасци о. Маркіяна. Бо наша интелїгенция терял припознаи шветло остамал, дзе го Вон перши зашведцел...

С. С.-н.

„Алманах“ наших писателюх.

Пред нами бедаво-жовтя книжка „Руско-Українски Алманах“. Радуме ше, же думка постала діло. У першей мїри чецц ин. Ковачови, Вайкайови и Ивахижковї. Хто позна како обставини, муши признати, же перши дяме мушелї мац вельо шжелосци кед пишли од хижї до хижї и цоцїшовали, о чїм ше роби; зберали пенїок. Трїей заш предложел творїи з диалекту на літературни азык и узорел вельо дзекї и первах до тей роботи.

Вибір творох буд чезки — так и спомучте у вступним слове. Може бун бї жов по нашому смаку иншакї требал бун, але кед знаме, же часу було, мало, а же редакцию

внечерповала робота коло зберавя фондох, мушїме бун задовольни.

Маме подручник своей літератури и читатель ше ровночасно може учїи літературни лїк. За младе поколєня, котре тельо жадне жїткого, то ма важне значєно, показати як випатра явик цалого народу.

Ца можеме преходзїи лїшка мєна, а ище кетей творї, все лєм кушїк:

І. Костельник вїдїме як младого плета, вец поважноти и у идицї сїли и вельким розмаху мужа, котри кажде слово класє перше на язгу а вец на ивцєр. Його речєнї раа спокойни, як гонї бачванскеї жєми, на другим месєе чуєме през нїх муш рїки або шологанє потоку. Мєстами бухца як активни вулкан, а горуца його лава роєлїва ше по напїх душох; на другим месєе чуєме дозвонї або цїху молитву полну покори и любовї до Бога.

М. Винаїї залюбєнї прєжївїє мєладєц — радєц и прїтєдї, котри любов приноши зєс собу. Прєважно в олегчїней натури и зато у шго вельо дїєакордох.

Нїжїи Я. Фейса зацїкавлї над долю цвєта. Бї його доля подобна до цвєтєвой... Живот не дал йому вельо шїкєц, але того мало, цо зме чуїи було врасєе.

М. Буїла останиє незабутнїи з своїм „Охабце зам конї“. Мєляр на платїє остал таки и у тей повєли. Вон не ухолзи до думи, але нас до нєї увєдзи прєїт покатїцького швєта.

Фрушкогорск „галичїк“ наша писателька пбрацєла свою увагу на живот Галичїаїох и не одєи момент сфотографовала, як то лєм жєна зна. Ми єї оєсарамє дзєцїи, же не забула свойо и ише коло другєї роботи описала живот вєлєла, у котрому жила Єї „Панїц“ останиє вєлєлє у призьмєї гєдїкї тих котри го читали, гєч бї вєдєї руху и пєхологїчного подхєдзєня до душїк панїцєа на зкїчєдзєло.

О. Костельник бї могєл дац лєм „Цо лєдзє бєшєдує“ и то бї було досє да ше вїдзїи, же прєх намі дошвєдчєнї прїповєдєц. Вєлєлєскї настрєї и швєт у шго таки прїродїк: вїдзїи ше и нам, же зме з гєдлїкї на дражє и слухамє їх прїповєдєня полнї вїрї до того, о чїм ше прїповєдєц. Трєбалє положїцї давєду його пїсєню.

— одбїло и ка народнї державнїк жєвєцє. Прємєткї булї и далї лєжкї над собу зацїпован.

Другї подобно зам коло 40 рокї уж ту. На мєстїх, дзє ше насєлєнї побудовалї себе хїжк. Куєлї фєлєтєк жєма и цїшїи з прєшїлєа таїої до Амєрїк на зєрєбок. Спєрєдї и аврєїковєлє и прєшїлєлї „талєрї“. Тотї, цо осталї лємї вєдлї гєвєдєствє и жїлїи шпєрєанно тєк, же пєшкї досє добрє стєл. За гєвєдєскїм прїдєц и прєсвїтїє блєгєстєнє. Як вїшєдїи Лємкї оєоблївє и ту врєдїк. Але бєшєдє уж шпєлєнє. Живот з другїма зрєбєл свойо вїлєкїи.

Кєд змє им дєбєлє „Рїднє Слєво“ нє вєрєлї своїм ошєм, же и у нас у Югєславїї так пїшєу. (А гєї, нас вєт вєлєо; шпєкїи мї члєвї сєаного народу. „Рускї Нєвїнї“ будєу ише штє старєцї зблїновєц бєчвєнєкє-срєнєскї дїєлєкєт до лїтєратурнєї бєшєдї, котрє „Рїднє Слєво“ хєсчєує). „Будємо чїтєтї прє мїтрєволїтє“ — арєдєнєлє ше мїтрєволїковї Андрєїовї. Бєшєдєвалї змє и тєму вєлєкєму нашєму члєвєкє, найвєкшєму од лїнїскїх по гєрєд жївї.

А тотї, цо пємєтєлє ошєвїцїну, длєвєцїну Гєрїїну, вїмєрєю уж... Дєкєотрїм булї слєжкї на ошєх, бї почєлї о старїх вєлєлєох и жємєх. „Шкєлєнє не вєрнємєсє“, — гварєлї. И

Полнї вєстєлнї О. Кєвєчє добрє дєцїкє, котрє нє мєжє прєстєцї шлєвєц зє мєцєрє. Врєжкїшїи чїтєц мєжє а янєторкє и утрєц слєгєц з ошєх.

З тєхвїчєского бєкє „Алмєнєх“ рєпрєзєнтєтївнїи и мєжє укрєшєнєц кєждє лєжєвєцє бїблїотєкє. С. Сєлємєн.

Шалєна сєктє.

Пєт анї єднєї мудрєї сєктї. Бї лїшкї сєкєтєнї сєу кєс „мєдєрєнї“ и нє сєї слухєв цєрїкє, алє сємї сєбє вїдємєю сєвої вїрє, вєрє, цо им ше сєє, а нє цо Бєг облєл.

Рєдїцїох сєктї мєлї вїнє добрїх атїтєтєох, цо анєлї швєтєу мїлїц ошї, а сємї з того цєгєлї добрї хєсєнї. Пєлєкє пємїнємє о тїм, як адрєїсєтїсє, тотї цо чєкєю швєткї прєход Спєсїтєлє, анєлї спрєвєлєц нєвєкї швєт.

Пєрєст-фєрмєр Мїлєр у Амєрїкє прєроковєл, же Мєсєя жє прїсєц на Нєїц Рєв 1843 р. рєхунєцї, же ше чїсєлє у Прєрока Длїшїлє, дзє ошїсєнї вєлєц швєтє, бєш тєдї на вєрїшї. Зєс лєкїш фрїлєу Гєрмєн и Бєїтєм пєчєл тот „прєрок“, пєкєлєкєц, цо ше швєт пєрвєи, охєбї мєстєк и оцєнєї сєрєвнїц Суд. Вїдєлєлї рєдїлєчїтї брєшєурї и кнїжкї у котрїх сєвоїи учєсє тєчєнїє вїлєжєвалї. Швєт у вєлєкїм чїслє прїхєдєлє на їх схєдєкї, вєлї охєбєлї хїжкї, рєбїткї, рєдєвєлєлї мєстєк, оргєзовєлї ше до адрєїсєтїсєнїх гєвєрїєтєох. У дєсємбрє 1842 р. мєсєа цвєтєа од 100 тїсєчєх лєдзєох оцєкєує у бєлїх шкєтєох П. Рєк. Вїхєдєлє опрєд Мєсїї, слухєм, чї ше нє оглєшєа грєбї, пєтєрє, чї ше вєлї нє укажє у хїмєрєх. Прєтєкєл и П. Рєк а нїжкїх пєдєнїчєїнїх пєдїїєх нєст. Зєчєнєвалє збунїтєсєцї у нєрєцє.

Срєвєдєкє? нє! Мїлєр нє пємїлєл у рєхунєкєх. Чєс прїхєдєу прєвєнїсїнї на 21. П. 1844 р. И зам атїтєцїкї, схєдєкє, вєлєкє цїхєвєсєц, вєлєкє пєрнєвєсєц и сєрєк. Лєдзє забулї же трєбє будєсє жїц, пуцєлє домї, прєстєвалї рєбїцї, пєсєлєц дєцїк по шкєлї. Кєд тот дєнє прєшєлє як и тїсєчїи другїх, вєлї ше врєцєлї до сєтєрєї лїрї, вєлї сєрєцєлї кєждє вїрє, а вєлї нєпрєхєдєлєлї до другїх сєкєтєох. И сємї ше вєдєжєвє нє сєкєдєлї. Нєшї Вєїт. кєдїнїя фрїлєцкє Гєрмєн, зрєцєлє зєс вєлєцї у тєї нєлєнїєї сєктї Мїлєрє и сємї на нїлї ошєнєчєвалє, кєдї Спєсїтєлє жє прїсєц судєнїц. Пїсєлє вєлї кнїжкї, зблїгєновєлє, жїлє рєвєкїнєцє а од другїх жєдєлєлє дє трєжєлєо стрєгї явїчєт

пєрвєкє, остєнїє тєу. Швєрєц нє зєк зїнєв, а „шєчєжнїкї вєтєв“ (Г. Швєчєнєкє), дєлєкє од нєлєгєтїх; у гєкєї ошєвїнїшї, у котрєї ше досє добрє знєлїнї и вїдєлїнї пєкєлєцєвєкє вєлєкїє трєдїцїєвє, ошєкєлє змє — пєждє на другї швєт. Тєтєа трєдїцїє вєлєкє з дїєцї на дєнє, тїм рєцєї, же мєлєдєсє ю пєшїи и шєрє и нєшєо старє мєжє бун спокойнїя, же сєвої вєдєчєу спєлнєлї.

Бдєн зєс старїх чєсєх.

Шєдєлємє, а вєн прїповєдєц: „Тєтє - вєнєкєшїє... И забулє сєвоїо ише нє и шїмєнє з того. Так ше прївїлїнї як мухє на цудєлї мєд и вєдєкє шпєлєлє, якї вє слєккї... И алє в цє гїх, цо ише здрєлї нє зїнїлї. А нє гєтє-бї ше, же лєу ше вєлєкє мудрї я нєшєо и другї. Шїрєкї ячї нє сєвєлє в лєсє гє нє тєрєлє вєрї у пєдрєлєох, куєшнїх у Жгєдє. Гєснєдє пєї вїм прєбєчї, же пїсєню сєвоїу уж нє пєчєлєлї. А сє, кєд бїм малєлєцї нїцїцїх бїм пєзєвєрєл и кєждєму нє двєцєц пєїцї прє тє. Чєкєлї кєждї вєчєр вїсєтєтї и думєнї: мєжє тєрєлє однєчєнї, рєвєлєслїшї ше, кєд пєчєлєш сєвої пїсєню. А вєлєкє вїнє єднєк: куєлє. Кєд врєхєдєлєлї колє нїх тє сєкєрє вїнє нє знєлї як бєшєдує. Тє сєє добрє зрєбєлї, же сєє Прєсвїтєу устєновєлї.

С. Сєлємєн:

Нашє „старї“ *)

Вє зєнєцє хтє вєнї. Тє тотї цо врїшлїи з Гєрїїцї. Сємї ше прєсєлєлї, а тєрєлє сєу уж у рєкєх и єлєно нє єднє пєїду од нас. Прїшєл на нїх чєс... А так лєбєлєц, кєд сєм а нїмє бєшєдєвалє вє лїтєратурнєму. Так прєвїдїлє „нє рускї, так, як мємєлє вєї гєвєрїтї“. Тє нашє Лємкї; мї Лємкї, а вєнї шїцкє гварєдїєнїє нїтвєрїєю пєсблївє „ж“. Ідєвє П. сєпєдєнїя нє, же нєодлєгчєо умрє. Шнєшї уж влєсї мє, и добрє шєрєцє. Бєрє рєдєо слухєлє о старїм крєю. А хтє бї я нє. Пєнєлє 40 рєкєох уж нє булї на Гєрїїцї, нє вїдєлєлє хїжкї и цєркєвї дрєвєнї, нє слухєлєлє нєнї и слєвєа, сєжєлєлє нє, бє тє тє нє так пєшєтєвалє нашєу прєвїдїєу бєшєду. Гварєлї єї, же с Пєлєкє. Вєнє нє сєцєлє чїц о тїм, алє упєрнєо нє прїзнєвєлєлє зє Руспєчкєу. „А колї булє бї, чї Пєлєкє нє мєсє душї?“ Нєпєчєлє мї ше тє. Так нашє лєдзє цєнє и другї нєрєдї, бє сєу хрїстїєнїє. Мєжє бун найлєпшїи на швєцє. Хрїстїєнїєвїцї зрєбєлє добрїма, цїхїлєлє, цо ше — прєвєдє

*) У Бєрєкєтєвє и Дєлє жїлє ише лєдзє, котрї нє рїлєно врєсєлєлї зєс Кєрпєтєох. — Авєтєр мє їх на думєлє. — Рєц.

А швет далей остал яка и бул. И „п дню тому нікто не ана,“ ані ангеля небесни, лам Опац мой“.

Але шче ест досі півлених на швеці па так и кнїжки тота шалева секта ище постої, бо знаходян ише малке число таких, котри сну буд мудрейши од самого Бога, та одредяю сами по своєй дзени и фантазї, кедь ма буд копец швета и кедь ма Христос прїец други раз на швец „Кого Бог ище покарац тому ро-лум вежне“ — так и тим сектантом, котрих эл жаль даскельо ест и у руским народу (медзи другима и една позната фамелна у Пин-коревцох, котри уж трєпа раз променели виру. У найновим часу востади якиш „баптисти“, а цо буду на ютро Бог єдина знай!)

Наша нова кнїжка.

По длугокам часу ми ише знова дочекали новей друкованей кнїжки, а то в. Саламон видял свою збирку поезїйох: „На-шим дасцом“ (Загреб 1936). Справа идея и задум вредни да їх ише водонре и зом кельо може розробити. Бо дасци то квалїа народу — и яка дасци таки будзе народ. И прего справа аж чудно, же наша писателе до терез так мало робели и дали у тим напрямю и баш прето кнїжка п. Саламона ма своєю велїке значєня.

Лїсац за дасци може дакому виштрац, же то легка ствар — але воно зовничким мнєням. Бо старшому човекови ише чежко зїякнїц ише до способу думанє и чувствованї дзедо, до їх понатїйох в стварох. И пре тоту причину ишообце у шветскей литератури роз-мирно бара ест мало писаньох за дасци. У цїлних часох у тим напрямю велїко ише роби и видава специальни мєшачїни и кнїжки за дасци, бо кжди — кїе народ стара да вихова своєю дзени за себе — да пачївнї їх млади черяд вос лїбовлю до шипкого цо шлїхотне, цєльке, краске...

И терез приходяч итчанє: Чи п. Саламон выполнял свою задачу т. е. чи воно кнїжка будзе мац така успеха яка вон здає да ма?

Правду повєст я ише сподивлял, же п. С. видя збирку своїх поезїйох, але акї сом ко подумал, же би вон задал поезїю у вирїнох и то за... дзєци. Але... стало ише. У кельо мойо сподиванїя були справданїя видя ише вос семей кнїжки, котра сама за себе гутори, же

А то би ипїяк аїи не вєдало ишоу повїнїку, не видєло би, же то ест гєно кнїжнє. Мой дїдо вєсе заручовал до Лїсєла и Ужторєду кнїжнї, молитвенїки, и я их ишома чувам и читам. А вєлика, чи ише то не може, чи цо — тїяко цо ивєско, лам не своєю. Цєя добре то, я давно думал, же не добре; треба то допра-вїт. Ма старши ище ише трємаме своєго зяч-чєв, а тото младе во аїя почитовац своєи родносї. Цїлїна и еще да и ти за нїм тото лїжєт, Наплювля би го мужи. А то не вредне, да му ишатиру читанї, кед будзе под лївовлю. Цєя же лам нуєтє, але цо старше то шалєнше. Знїла я драги. Сперда ише з моїх власох и з того, же бєшєдуєм як на Горїцк и як у вибї-кох нїпєс. Най им добре будзе“.

Ускоковл ише аїдо и цо мєсон найєц дру-гей влєтєт як благослов. Други па на карку влєтєт, лайбак з тамбїчкєма з прєшлєтє сто-лїтє, у вишївалєй кобулї, ширєкох зачох с пивку за галєром. Кед прашло до нацїоналних питаньох иїдєт до ошєк и нїкто му ише не имєл прїонїан, к и не мотєл. Ша мал вон прашо и цєтєл ише, же основана Просвїта — читальня, дєс ише будзе почитовац своєю.

ей автор не „спєс“ на шїршє и не „дзєднєн-ски поєт.“

У тей кнїжкї прємало ест розумєня — баш тєтє цо найдєднєнїїтє: дзєднї-єскєй ду-ши, їх кругу зацїкавєня и — особєко тєтє — їх яваня. Але най кнїжка сама гутори:

Най вам шєршє, дєшє,
Вєлїкодушнєсц вєєцї; (8)

Чи ви думадє, же дзєци знаю цо то „вєлїко-душнєсц?“ Або дєлїтї:

Младєсцї час дзєци,
Бєрє шлєтєц прєлєцї; (9)

Дзєцко ише зєр — а кому тєтє аїи не трєба знацї — трєванє жївєтє, воно зна, же жївє, зна за нєнїшє и мєжє... за ютро. И то за цєтє дєсї.

А вєд до робєтє вєлїт:
Окєвєт нїдєт на аїя стєнї... (10)

Философїя дзєцох не ялїтановє прє над тїм цо таке жївєтє и чи вон аїя „стєнї“.

У шїрє спєсєтє
Кєд ви кнїтїи ружї,
А и в мєтїнє боє
Копї шлєтєкє служї. (11)

Ружї кнїтїю у зєгрєдї и рїжїтє — а у жї-вєтє члєвєкє?

Вообцє и во розумїнє, цом п. Саламон у тей своєй збиркї за дасци тєльо уложєл стар-лєв до рєзєванїє прєблємє жївєтє. Прєблє-мє жївєтє — писнї за дзєци (?) — чїстї на-радєкє.

Тєтє и таки нїснї в котрих явїлє, же п. С. стара аїє да будєтє лєжкї, популярнї, але вїднє, же то не нєго пољєтє.

Шїпкє д пољєтєх уж зєвєлїтє...
Ишорєлє, пошгорєлє,
Ишєлє уж жїтє скєдлє...
Лїи ца му єрєк не пошчєдєлї (5)

Справдї краснє, лєжкє и розумлївє аїя... по-слухайцє другїу стрєфє:

Пєвєц у сєлїтє бєлєвєх
Иду за дзєцї лєвї
Ошлєлє дєцїцє до колєпох
Дєлєвєй Абєснїї.

Кєд я прєчитал тєтє, дєрєз ми ише зодєдалє зудїк „фєлтєвоєх“ у нарєшкїх кнїжнєх. И заправо не знам, нач ише тїу прїцїдєлє тєтє другє стрєфє, котрє цїлїковїтє иє „пєсєц“ до кєстрєтє тей — мушїм прїкаєц — лєпшєй пєснї.

Цїлїван и лєтєц будє стєлє
Не буєтє єрєк зєвєкєшнє...
В другєк напрємєк аєрєдрємї
И лєтєц бєтє гєч и єрєжї. (9)

На аїяма яка дзєци мац на розумє и. С. кєд писал своєї пєснї, але знам, же ма не мєжє вєрєлєнїєх дзєцох за котрих мєж писєл о „дєрєднєвоєх“. Зрєстїу пєснїя и — аєрєдрємї, чи нєбо и жєтї! А ма єдєчє, а тим лєпшєй на-шо дзєци пєснї...:

Нашїц тє мєжєтє,
А ти и не жєцє, —
Зрєбєвї єлє лїкє. (12)

Кєльо я знам наш бєлє-єрїмєскї дєлєкєт — а думам же го знам — єснїо „зєсєц“ нїдєт не євєнєлєжє сєтєц дакомє, прєрєвїи нєго думєтє, робєтє. — Зєсєц — в мєтєтє.

Вообцє кєд прєчитанє тєтєу кнїжкє и мє-лєо вам а и пєтєтє ише: цом автор дакує лєвїтє не „прєжувєл“ тєтє цо писєл? Бо вїпєтєрє, же автор ише журєл лєж да цє скєрєй нєпєтє, не бумєлєцї тєчнїїшє, над тїм чи то добрє за дзєци чи не. Прєтє аїи не чуєлє, же у шїцкїх (крєм дєскєлєх справдї краснїх) писєвєх кнїпєзїцїє сєбєлє, рїтєм хрємє и нєвєдєбєрєвї и цудєлє слєвє. А тїх єст дєсї: „брєкєлєтє, хєтє, мнєнї бєй, вєрїє“... (10) Прєстє „фа-брїкєцїє“ вїрїтєх. И аж вам жєлє чєм п. С., котри справдї ма тєлєнтє и од котрєго ми не вєлєо вєсєцє спєцїанєлє, тєк як ца лам од ружї одручєлє, справдї ише вєсєтєтє своєи пєрвєтє друкованєу кнїжкє.

Будєтє краткє: П. С. кєд би булє видєл збирку своїх пєснїйох у прїонї, або нарїєтєх

мєл би вєлєо вєкнїє успєх, бо то йєго пољєтє на котрїи вон пан. А так?... Мєжє повєст, же му ише не удалє.

Мушїм прїзнаєтє, же єст дєскєлє (на жєлє лам дєскєлє) спрївєдлє краснїєх пєснїйох:

На малєнїєкїх сєпєчкєх
Прїдєтє тїу нєм Мєсїи
И лєдурєкє дє вєчєх:
„Прїнїлє цїєтї тї-нї нї“ (8)

На моєо думкє то найкраснїє пєснїя у цїлєй тей збиркї. Краткє повєстї: пєснїя. Тєлїєх в дєскєлє: Нарїкєнїє (14) Кєвєцї влєкї, Мє-лїтїєвї малєго шїкєдєрє (16) и ише дєс єрєкє або дєкє.

Гєч збиркє п. С. не удалє ише тєк ак би вєлє, а и ма єдєлє, ипїяк вонє будєтє мац своєї успєх, але жє прїєлєдєтє ише трєба писєлє за дзєци и кєд тєтє своєо задєтєу ишєлєтє, вонє аробєлє вєлєо — бєрє вєлєо...:

Ишєтє єлє кєвєцї: Мєдлїєц не „фєбрїкєцїє“ пєснїї, але їх прємїтїєцї дєвєцї до нїх сєбє, своєи дїшєтє. П. Саламон ма уж справдї краснє пєснїю у прїонї и аїя чїкєлє, ише ише ружєтє вєлє аїєснїє зєрїнох — але лам вєрїтєх, а не пєснїї! Вєцєй шїрїцї!... В. Пап.

О „Руско-українским Алманеху“.

О тїє збиркєу нєцїєх писєтєлєх, котри нєдєлїно вїшєлє, написєл у лївовєкїм пєшкї дїєвїєкєу „Новїй Чєс“ прєф. Євєн Пєлєнєскїй вєлєку стєтєу у чїслє од 27. юлє. Прєф. Пєлєнєскїй бєрє хвалє тєтєу пєшкєу найновїєу кнїжкєу и пєрїлї зєборїєк нєцїєх писєтєлєх, чуєдєтє ише, як змєтє во вєрїєнє краснїє у прєсвїтнїєм змєлєнїє запрєдєвєлє и тєк своєо стєтєу закєчїтєтє:

„Мєжєтє лїшє прїєтїєтє єлєу думкє (да ише аїяма тєтє Алмєнєх и да ише прїєлєдєкї у нїм прєлєкєнє на украинскї язїк, же бї нас нєтєо брєдє лєнїє мєтєлє ушєвєнїє) и нєрєчїтє єлєм жє найгєрєчїїєсє сєї Алмєнєх. Нашїм брєтєм а дєлєкєй Бєчкї пєлєжїтє сє прїєзвєнє за тєу вєлїкєу прєцїє. Их нєма рєзєм і стїлєкє, цо в євєлєнїєнїє явєгєнєбудє нашєго пєвїтєу (срєзєу) а вєє чєкї кумїлїє кєлє сєвєрїтє і своє писємєнєтє і своє вїдєвїєнїєтє. Пєвєдєтє ишє пєшїтє мїє бї сєбї нєстєлєтїє их за прїєлєд“.

Мєлєо нам, же нєлєє брєдє у Гєлїчїнї знаєтє єдєцїє и прїєвєлєцїє нєцїєх євєрїєцїє-прєсвїтнїєх змєлєнїє. Тєтє аїи лам лєдєтє ише вєцєй дєлєнїє за дєлїтєлєу рєбєтєу и дєлїтїє жєртєв за нашєу „Прєсвїтє“, котрє нам тєтєу краснєу вїдєлєтє тєтєу рєкєу євєлєлє.

КОЦУР.

Вїкєлєдї у Прєсвїтї грїмєлєтє нє-мєо бєлєснїєвє и тї: В сєбєтєу вєчєр на 8 гєдєлїє прєсєдєвєлєцє Вєлєдїєр Пєв, бєгєсєлєв: „Важнєсїє євєрїє у жївєтєчє нєрєдє“ и Єв. Тїмєкє о „Ушїє сє. Йєсїєфїтє“.

Прєсєснїє на тємєтєлє. В пєлєкєтєу на вєлїєй Службї б. служєлєнє дєвєцє дїєкєкєцїє: ап. В. Пап и Гїрбєвєтї М. По полєднїю на вє-чурїє у вєлїєкїєй прєсєснїє — од прєкє сєєр дї-шїєх — пєшкїє змєтєлє на вєлїєкїє тємєтєлє и єдєлєвє-лє пєрвє нєлєлєлєу до шїцкїх прєкєдєтєлїєкєх, цо поумїрєлєтє до терєз, єдїгдє змє у Бєчкєй в Срїмє. П. С. Кєпєлєлє отрїєлєлє прєтєкєу лє-краснєу бєнєдїєу о пєшкїєх прїєдїєкєх грєкєкєтєлїєкєх и а нїм вєдєтє прєкє сєєр дїшїє, цо то слухєлєм обєцєнїє єстєц дєстєгїєнїє пољєтїєм слєпїх чєстїєх прєвєкєх.

Школяре на својого добродія. Потим школяре отримали навахиду на гробе својого добродія Доротази Дюцизия а у мему школярох трихал бешеду Е. Тимко и джековал му у мему школярох за добродійство. Екссей и шикки погребни тисні шпывали у хору прекращаю сями школяре на штары гласа. Вец одшывали на гробох покойного школяра Гайнала М. и пок. Богослова Ев. Олбара: Вичная память.

Академия. Вечар на 8 годани у Просвѣтним доме була академия а нагоди 200-рочниця ижмерця Вялямина Рутского доборнїга за Уики.

Програм бул барз укучено ажогени. Преривани були преподаваня зос шпываньом наших украинских писцьох. Преподаваня тримали: Тимко Е., Дюра Гербута богос.: „Вялямин Рутский“, богос. П. Бучко „Идеї українства у исторїи нашого народу“, а богос. Ердеї М. о „Українству и батогаштву у наших народзе“. Народу було подна сала и дзберало ше на фонд исторнї 370-50 дин.

Едио, по було неприямне, же якишик Србнянен О. Милич, иредсидатель удружєня „национ. студента“ капацнул наших грековат. студентох при крижу пред церкву, та ше мушла волац на суд. Цали час од 7.—11. VIII. троме жандаре чували батогашох од наших студентох, а студентаох од батогашох.

Батогашня. В ноци з недзелї на пондасельох розбил хтошка на сербскох правосл. церкви канд очко у облаку — шикки ожалности доводза до того, же то сами батогашне зробели, да маю вецо на добрих наших людзох кривич и трояни ше.

В позвелю рано пришли до Коцура 20 наоружани четвици на бициклох з ручну артилеку. Народ шери, же их пон Йоса наручел, бо ше дескельо дїї вец тим иже поносовал, же ше бої, же копурски Русиня нападню на цыго и на його госцох, (батогашох а Горнїиш) та го буду четвици чулац. — После процесї вошла четвици до Н. Саду.

И так вресило шикво у миру.

ШИД.

В недзелю дня 26. юла т. р. мали зме чещи иривц ту до нас до Шаду наших братох з Миклошевцох їх Спорт Клуб „Русни“ — и одбавац едно приктельске змагана з шїма.

Резулатат змаганьох бул 9:1 за „Руску Слогу“. — Змагана були кравиче у шпоре одбавене особено „Слога“ бавела зос кравичу технику, котра була виражене у резулатату од 9:1.

Найлепшик бавиче на терену були од „Слоганцох“ Гиничо Јанич и Шайзакоч Дюра, и труги зос своїм повязаням бавельом задолбили публичку — бо их вола кравиче привитала.

Од госцох задоволели Янко Голик и Звонко зос Петровцох котри помагали у бавечко Миклошевчанох.

Голи дали за „Слогу“ Гиничо Данил 6 и Шайзакоч Дюра 2 и госци дали сами себе 1, и Миклошевчаньох дали лїва ялучка.

Судия и. Андри Загорянски бул барз добри.

* * *

Дня 18. юла т. р. бавени 1 змагана у Миклошевцох, там Спорт Клуб „Рус. Слога“ ак исто надвладал Спорт Клуб „Русва“, зос 1:0. Голик дал а вачно найлепше бавел Гиничо Јанич, за што би ше могло повесц, же в ден о наших найлїпших техвичарох.

Француска влада сце ратовани большевиких у Еспаниї

и зато ше обралеца до Англиї, Италиї, Наведкеї и Португалїї а предложєном, да ше тотї держани подвѣжу, же ше не буду вмѣшад до пукашнїх еспанских справох, бо ше иначак еспански огень може пренесц по кажим шквету, а развачаство Французи помагаю „червєних“ и мобилизую добровольцох у себе за помоц мадридскеї влади!

Порозумєне Немецкеї и Чехословацкеї.

Ческа индустриалня и банкарє одшували до Берлину на догварку з мѣн. финансийох др. Шахтом. Виватра, же найскорей придзе до порозумєня у економских стварох, а вец и политечних. Чехи би, разуми ше, мунисия напушад союз а боланежиками, бо лам под тим условийом Немецка зложї приктельство з шїма.

За помоц еспанскеї влади

котра я, як знаме, у руках социалнїстох и комунистох, набераю до терза у французскеї 713.000 франки (годо 2 мил. дин.) Аль буду Французи неодлуго бановац за тим испажом!

У пар словох.

Кельо члоди пароби гром. У валале Чайки на України цо в пох Польску, вдерел гром до велького спатнїекого хлїва и забил 11 конї 156 кравчї в 60 овца. Шикка жбодя вичовил 25.000 Ц.

О нашеї друкарнї висали тих лїньох украински дневници у Львовє „Дїно“ и „Новий Час“. Пинку и други пошлїи в шикки ше радую и хвалаю жєртвености наших ажлзох за свою Прєсвиту.

Жидох в вѣнка на вивєсе 16 милїїони, пред 100 рокї було их лам два и пол милїїона. По зовєнї шиквич Жидох жиб у вог Европи (Польска и Украина)

Як допатрац хорого.

Барз важне да хижка у котрей хори лежи будзе вше чиста и прєвѣтрєна. Але у наших валалцох як кед би ше саслїя того арозумнї и тримаю иншорєву и заварту дїраз и през вєсєї днї. Курнє коло хорого вїгда не шасободно. Домашнї маю жєрковца, да коло хорого не бешедую ствари, котри го мпжу засмѣцувати и пригадовац му його лєщєсто. Радше най го цєна и давнїаю на духу.

Кед велька горучка, треба хорого цо лєщєйше похривац, бо треба, да горучаца одходац. Кед ше зної треба го вивєрац з мокрим ручнїком. Кед ше зної ле сєрєя, дєврик през котри кон виходзи, идея ше и вельо отруннїх сокох, котри би удалнїшим ановельом вишла оставаю у целу и вїгда го. Не добре, кед ше хорого лунїя, да ше през вєсєї годани зної. Пол годаннї цѣлком досц, бо длуге зноєнє бара вимучєв. По зноєнїю, треба хорого окупац у лїтнєї води и з ручнїком тельо вивєрац, же би скорї почерєвєла. Шматїя му треба прємєлїц и ажкнїц го лєтко. При накеранїю з ручнїком треба жєрковац да ше будзе у хижки прєцагү. Добре да хори шнї сам од-

дзелєнї од здравих, бо кед хорта прєходлїва и други ше можю похорнї.

На жєль баш у нас гоч и вєт вєсєї хижки, ипак ше шикки жбїаю лам у вѣднїї, и прєднїя хижка стої заварта и не вивєстрєчє прєз пазя час. До нєї ше уходи лам на кирбай але в тєди Боже зачувай, же би ше отворєли облаки и прєднїя хижка, цалї сїлнїшєста, добре вилуфтїрєла. У тим ше муши у нас обичай прємєлїц. А поготово хори вше муши лєжац сам у хижки, да ма мир и да му нїхто не завєдєа.

С. Саламон:

КЛАСКИ ЗБЕРАЮ.

Новозавнїши вашо Рути
Збераю по сєрєяннїкох класки,
Бо часи нашо — як вше — крутї...
Надосц вєт у нас лєм тараски.

Зогнутї воли годнїцями
Ту жємї, до рукох збераю
А вєднїя класки одриваю,
Да у мехох не будзе слами.

А лєгкї тунє... цєна пада,
(Гоч було двараз з яри лїду.)
За нїх в дрєтє... та и класки.

Зандака драго похнїяни
Худобнї вашо Рути, жємї...

О, дає же за нїх нєба ласки?

Пивски штрайк.

Союз реставрантох асє цєлєї держани заключел „пивски штрайк“. То значї, же ше вїдзє у госцїлнїцох не будзе прєдаван лїво. Зос тим штрайком сце Союз прасїловац картєл пивковорох, да зїжєа цєну пива.

Наша таргованнє асє Французку и Италию.

Неодлуго почнїо у Бєоградї цєгованнїя мєднє нашу державу и Италию и Французку о вознїканнїи таргованнїя. Прє санїцїї наша таргованнє з Италию цєлком спєдєла, а и з Французку нашо таргованнє одлїпнїї не булї найлєшнї. Тєраз би ше шикво маю поправнїц.

Ляд и цївєждє.

По длугим часу сунї почлїа назац дївєждє 12 авг. по полянїю. З дївєждєм лядєл а ляд и наробел вельо члоди у околнїи Осєйску. При Руци у Срїємє була велька буря з лядом, котри палком побил куцурицу и хлївону. Члода велька.

Зантрєлєл адвоката на комєсїї.

У Ср. Мїгалєнцох принїла срєска комєсїя да подзєлїї при малнїи жєнї двох братох Милована и Митра Станковича. У комєсїї бул и адвокат Црнобарнїц асє Митровнїци, котри ваступлал Милованнїя Станковича. У єднїи часу снїи другєї жєнї Митра Станковича Трифуновнїч пришло адвоката Црнобарнїцу за хрїбєт и внїстрєлєл му двараз з револєвра цо глави. Адвокат такої снаднїл. Пришлєдлї го до шєн талїо у Зємулу, дає кон о дасчєнїю годани умар Убайнїк сєкєл.

Посїлајцє прєдплату!

Жертвуйце на „Фонд Руских Новиных“.

Руски Новици“ виходва кажди тидєнє, а редакцїю одновєда: Др. Франьо Дїцович, у Дяковє.

Прєдплатя на рок 60 Д.
Дружєв Єнарх. Друкарнїя у Дяковє.

Адреса: „Руски Новици“ Пшкорецнї,
Вїдавє: Мїхалїо Фєрак, Пшкорецнї.